

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1465/2023
29.01.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Деспотовић, адвокат из ..., против туженог Монтажно производног предузећа „Јединство“ АД Севојно из Севојна, чији је пуномоћник Љубиша Павловић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1391/22 од 12.01.2023. године, у седници одржаној 29.01.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1391/22 од 12.01.2023. године у преиначујућем делу (став други изреке).

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1391/22 од 12.01.2023. године у потврђујућем делу (став први изреке).

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 475/17 од 21.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име трошкова за набавку делова за грађевинску машину плати износ од 76.992,00 динара са законском затезном каматом од 27.11.2014. године до исплате. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2010. годину исплати износ од 24.955,70 динара са законском затезном каматом од 28.08.2014. године до исплате, док је одбијен захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2010. годину исплати износ од још 14.679,90 динара са законском затезном каматом од 28.08.2014. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 31.152,35 динара, док је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка преко досуђеног износа, односно за износ од још 21.284,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1391/22 од 12.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу става другог изреке (став други алинеја прва). Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име трошкова за набавку делова за грађевинску машину исплати износ од 76.992,00 динара са законском затезном каматом од 27.11.2014. године до исплате, као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 105.132,50 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у преиначујућем делу одлуке у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11... 10/23) и утврдио да је ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. учињених пред другостепеним судом, на које се неосновано указује у ревизији. Супротно тврдњи ревидента, чињенично стање утврђено је првостепеном пресудом сагласно доказима изведеним сходно члану 228. ЗПП цењеним у складу са одредбом члана 8. ЗПП, а ревизијско указивање на битну повреду парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није релевантно, зато што та повреда не представља дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог у периоду од 20.07.2009. године, па закључно са 25.12.2010. године, по основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време и уговора о повременим и привременим пословима, на пословима За време трајања уговора о раду тужилац је од руководиоца туженог, задужио ... за обављање послова (уклањање вишка материјала са депоније направљене на градилишту). Након задужења тужиоца грађевинском машином, делови са машине су украдени, којом приликом су однети ..., шест дизни и шест цеви. Како тужени није био у могућности да набави наведене делове, тужилац је уз сагласност шефа градилишта набавио потребне делове за ... (половне), након чега је ова машина почела поново да се користи. Тужилац није платио половне делове за ... лицу од кога су набављени, већ је на име дуга за те делове том лицу извршио одређене радове, као руководиоца ... на прокопавању пута и то у вредности узетих делова. Вештачењем вештака саобраћајне струке утврђено је да вредност уграђених делова износи 76.992,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио накнаду трошкова за набавку делова за грађевинску машину, налазећи да је тужилац без налога туженог – послодавца самоиницијативно набавио делове за грађевинску машину-..., како би обавио радове у

опису свог радног места, а да притом услов хитности није испуњен, јер тужилац није доказао да би уколико се хитно не изведу радови, тужени претрпео штету или пропустио очигледну корист, па је применом правила о терету доказивања из члана 231. ЗПП, првостепени суд одбио као неоснован тужбени захтев закључивши да је између тужиоца и туженог створен облигационо правни однос пословодства без налога у смислу члана 220. Закона о облигационим односима (ЗОО), али да тужилац нема право на накнаду предметних издатака применом члана 223. ЗОО.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужиоца преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца налазећи да тужилац има право захтевати предметну накнаду од туженог применом члана 218. ЗОО, јер је поступао уз сагласност претпостављеног и радио како су околности код туженог захтевале, све у намери да помогне туженом како би радови могли да се наставе, то има право на накнаду нужних и корисних издатака које је имао у вези са прибављањем спорних делова за грађевинску машину које је тужени прихватио, будући да је у вредности набављених делова за грађевинску машину туженог трећем лицу извршио радове у висини цене набављених делова.

По оцени Врховног суда, побијаном другостепеном пресудом правилно је првостепена пресуда преиначена и усвојен тужбени захтев тужиоца за накнаду трошкова за набавку делова за грађевинску машину. При том ревизијски суд налази да је другостепени суд погрешно закључак о основаности тужбеног захтева засновао на примени члана 218 ЗОО, којим је предвиђено да ко за другог учини какав издатак или нешто друго што је овај по закону био дужан учинити, има право захтевати накнаду од њега, јер се из чињеничног утврђења у конкретном случају, не ради о издатку за другог који у смислу одредбе члана 210. истог закона представља неосновано обогаћење туженог, већ о случају корисног пословодства без налога из члана 220. и 223. ЗОО.

Према општем правилу из члана 220. Законом о облигационим односима – ЗОО, пословодство без налога је вршење туђих послова, правних или материјалних, без налога или овлашћења, али за рачун онога чији су послови, а ради заштите његових интереса (став 1.). Вршењу туђег посла може се незвано приступити само ако посао не трпи одлагање, те предстоји штета или пропуштање очигледне користи (став 2.). Пословођа без налога који је поступио у свему како треба и радио оно што су околности захтевале, има право захтевати да га онај чији је посао вршио ослободи свих обавеза које је због тога посла узео на себе, да преузме све обавезе које је закључио у његово име, да му накнади све нужне и корисне издатке, као и да му накнади претрпљену штету, чак и ако очекивани резултат није постигнут (члан 223. став 1.ЗОО).

Према чињеничном утврђењу, тужилац је уз усмену сагласност непосредног руководиоца - шефа градилишта, а без писаног налога овлашћеног лица туженог, фактички прибавио спорне делове за грађевинску машину, с обзиром на то да тужени није био у могућности да их набави. Уградњом тих делова у исту машину, тужени је прихватио и одобрио такво тужиочево поступање. Следом изнетог, тужилац је посао обавио у интересу туженог, а хитност и корисност истих оправдавају такво поступање, јер је грађевинска машина поново почела да се користи ради обављања послова из делатности туженог, а због чега је и тужилац ангажован на основу закљученог уговора о раду. Како је тужилац као пословођа без налога, поступио у свему како треба и радио оно што су околности захтевале, то он у смислу члана 223. Закона о облигационим

односима има права захтевати да га онај чији је посао вршио ослободи свих обавеза које је због тог посла предузео, као и право на потпуну накнаду корисних трошкова. То значи, да је тужилац је стекао право да захтева накнаду трошкова које је преузео на себе и то у вредности набављених делова за спорни

Супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд оценио да су радњама тужиоца испуњени услови за пословодство без налога у ситуацији у којој је тужени знао за прибављање наведених делова за грађевинску машину и није се противио, па тужилац остварује право на исплату износа вредности набављених делова у износу утврђеном вештачењем од стране вештака саобраћајне струке, јер се ради о правном механизму који омогућава да се легитимизује поступање некога ко је предузео туђи посао у доброј намери, а да није имао званично овлашћење, све у циљу спречавања штете.

Неосновани су наводи ревизије да није правилно одређена висина односно вредност половних делова указујући да је налаз дат тако што је утврђена вредност половних делова на дан вештачења. Приликом одлучивања о вредности половних делова судови су ценили налаз и мишљење вештака саобраћајне струке који је јасан и дат на основу задатака суда, те је утврђено да је вредност уграђених половних делова је 76.992,00 динара. На досуђени износ накнаде штете тужиоцу је досуђена и законска затезна камата почев од дана вештачења када је утврђена висина штете, а на основу члана 277. Закона о облигационим односима.

Следом наведеног, правилно је другостепени суд признао тужиоцу право на накнаду трошкова за набавку делова за грађевинску машину у износу утврђеном вештачењем.

У ревизији тужена указује на недостатке налаза и мишљења судског вештака у погледу методологије обрачуна вредности половних делова, међутим, овим ревизијским наводима се фактички оспорава правилност утврђеног чињеничног стања због чега ревизија не може да се изјави како је то прописано чланом 407. став 2. ЗПП.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије туженог, изјављеној против другостепене пресуде (став први изреке којим је потврђена првостепена пресуда), у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Имајући у виду да се предмет спора у овој парници не односи на заснивање, постојање и престанак радног односа, у ком случају би ревизија била дозвољена применом члана 441. ЗПП, већ је предмет спора новачно потраживање, дозвољеност ревизије цени се по општим правилима о дозвољености ревизије у имовинскоправним споровима. Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима, ако вредност предмета спора побијаног дела не

прелази динарску противвредост 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате поднета је 20.03.2013. године. Вредност предмета спора побијеног дела је 24.955,70 динара (на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора). Овај износ, према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, представља динарску противвредност испод 40.000 евра, то је Врховни суд нашао да ревизија није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић